

1 Φεβρουαρίου 2024

Του Αγίου Τρύφωνος, προστάτου των αμπελουργών

[Πολιτισμός](#) / [Λαογραφία-Παράδοση](#) / [Πολιτισμός](#)

[Κατερίνα Χουζούρη](#)

Μεταξύ των αγίων που εορτάζει σήμερα η Εκκλησία μας είναι και ο Άγιος Τρύφων, ο οποίος είναι ο προστάτης των αμπελουργών. Στην εικονογραφία, ο Άγιος παρουσιάζεται νέος με σγουρά μαλλιά και με ένα κλαδευτήρι στο χέρι. Ο Άγιος Τρύφων συνδέεται με την αμπελουργία, διότι καταγόταν από μία περιοχή, η οποία ήταν από τους μεγαλύτερους αμπελότοπους εκείνης της εποχής.

Ο Άγιος Τρύφων, από τον Καεθρικό Ναό Αγίου Ιωάννου Θεολόγου, Δωρεά
Αγίου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Κυπριανού, www.diakonima.gr

Ο Άγιος Τρύφων έζησε στα μέσου του τρίτου αιώνα, στη Λάμψακο της Φρυγίας. Καταγόταν από φτωχή οικογένεια και ήταν βοσκός. Έβοσκε χήνες. Ήταν ευσεβής, ενάρετος και ταπεινός, όπως σημειώνει ο Συναξαριστής και μελετούσε την Αγία Γραφή. Ο Θεός του έδωσε το χάρισμα να θεραπεύει ασθένειες και να διώχνει δαιμόνια. Αναφέρεται ένα θαυμαστό περιστατικό θεραπείας της κόρης του αυτοκράτειρα, η οποία βασανιζόταν από δαιμόνιο. Όταν ανέβηκε στο θρόνο ο Δέκιος, κήρυξε διωγμό εναντίον των Χριστιανών. Καταγγέλθηκε ο Τρύφων ως χριστιανός και οδηγήθηκε στον έπαρχο Ακυλίνο, στη Νίκαια της Βιθυνίας. Φρικτά βασανιστήρια ακολούθησαν την άρνηση του Αγίου να θυσιάσει στους θεούς. Ο Άγιος Τρύφων προσευχόταν στο Θεό, ζητώντας τη συγχώρηση δημίων του.

Βλέποντας ότι δεν μπορούν να τον αναγκάσουν να αρνηθεί το Χριστό, διέταξαν τον αποκεφαλισμό του. Όμως ο Άγιος παρέδωσε την ψυχή του στο Θεό πριν τον αποκεφαλίσουν.

Φύτεμα αμπελιών απο τους μοναχούς της Ιεράς Μεγίστης Μονής Βατοπεδίου. Φωτοθήκη της Πemptουσίας

Πώς συνδέεται όμως ο Άγιος Τρύφων με τα αμπέλια; Στις αγροτικές κοινωνίες, όπως είναι γνωστό, ο λαός είχε συνδυάσει τις αγροτικές εργασίες και τα πανηγύρια, με τις γιορτές των αγίων. Αυτόν τον μήνα που διανύουμε ξεκινά το κλάδεμα. Είναι μια σημαντική αμπελουργική εργασία, η οποία αναζωογονεί το αμπέλι. Με το κλάδεμα, ο αμπελουργός κόβει τα παραπανίσια κλαδιά του αμπελιού, έτσι ώστε να ελέγξει τη στρεμματική απόδοση του αμπελώνα. Η διαδικασία του κλαδέματος είναι καθοριστική για την ποιότητα του καρπού της αμπέλου, δηλαδή του σταφυλιού.

Σήμερα, προς τιμήν του Αγίου δεν κλαδεύουν. Όποιος παρακούσει, σύμφωνα με την παράδοση, θα τρυπηθεί. Επίσης, σήμερα ραντίζουν τα αμπέλια με αγιασμό, για να φέρουν καλό καρπό και να προστατευτούν από κακές καιρικές συνθήκες (χαλάζι, βροχές, δυνατοί άνεμοι), ασθένειες και τρωκτικά. Στη Γουμένισσα τιμούν ιδιαίτερα τον Άγιο Τρύφωνα, καθώς οι παραδόσεις που μετέφεραν μαζί τους οι πρόσφυγες από την Ανατολική Ρωμυλία παραμένουν ζωντανές. Έτσι στο Παρεκκλήσιο του Αγίου Τρύφωνα, στο ψηλότερο σημείο του συνοικισμού των Ανατολικορωμυλιωτών, στη Γουμένισσα, τελείται η Θεία Λειτουργία και ο

Αγιασμός. Οι πιστοί θα προσκυνήσουν την εικόνα του Αγίου, η οποία είναι στολισμένη με κληματόβεργες και σταφύλια. Στη συνέχεια πραγματοποιείται το λεγόμενο κουρμπάνι. Πρόκειται για ένα έθιμο σύμφωνα με το οποίο μετά τη Θ. Λειτουργία, διανέμεται στους προσκυνητές βραστό μοσχάρι το οποίο έχει αγοραστεί από προσφορές των κατοίκων της Γουμένισσας. Επίσης καταναλώνεται και κρασί, ενώ ακολουθούν παραδοσιακοί χοροί. Ήθη κι έθιμα για τη γιορτή του Αγίου Τρύφωνα πραγματοποιούνται σήμερα και σ' άλλες περιοχές της πατρίδας μας, το κουρμπάνι όμως είναι ίσως το πιο γνωστό.

MISSING_ARG_ACCESS_TOKEN